

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

НАТАЛІЯ БОРИСЕНКО

МАРИНА ПОЛХОВСЬКА

АННА ОЧКОВСЬКА

ЮЛІЯ ЛИСЕЦЬКА

ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА:

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ
ЗАНЯТЬ**

ЖИТОМИР

2022

УДК 81'36 +81'262

ББК 81.22

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського
державного університету імені Івана Франка
від 24 червня 2022 року (Протокол № 10)

Рецензенти:

Антонов Олексій – доцент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін, завідувач науково-методичної лабораторії Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради

Соловйова Лариса – доцент кафедри іноземних мов Національного поліського університету.

Білюк Інна – завідувач кафедри англійської мови Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Порівняльна граматики: Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять // Борисенко Наталія Дмитрівна, Полховська Марина Володимирівна, Очковська Анна Павлівна, Лисецька Юлія Василівна. Житомир, 2022. 28 с.

Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять укладено для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія освітньої програми «Англійська мова та література (переклад включно)». Матеріали мають на меті ознайомити здобувачів із питаннями, які пропонуються для розгляду під час семінарських занять; включають питання, приклади тестових завдань, списки рефератів і мультимедійних презентацій та питання, що виносяться на екзамен.

© Борисенко Н.Д.

© Полховська М.В.

© Очковська А.П.

© Лисецька Ю.В.

© Житомирський державний університет імені Івана Франка

ЗМІСТ

Загальні відомості про освітню компоненту	4
Інструкція щодо підготовки до семінарських занять	8
Тематика семінарських занять	10
Тематика рефератів та мультимедійних презентацій	13
Питання для самоконтролю	14
Тести для самоконтролю	15
Рекомендована література	28

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Інструктивно-методичні матеріали укладені для освітньої компоненти «Порівняльна граматики», викладання якої здійснюється відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова та література (переклад включно)» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія.

Мета й завдання освітньої компоненти

Мета: створення теоретичної бази, необхідної для успішного формування та подальшого розвитку навичок перекладацької діяльності, у підготовці до самостійної розробки окремих питань теоретичної граматики англійської та української мов та ведення науково-дослідницької роботи.

Завдання:

ознайомити студентів з історією розвитку, методологією, сучасним станом та перспективами розвитку порівняльної граматики англійської мови у порівнянні з українською;

закласти студентам теоретичну основу граматики англійської та української мов через порівняння категоріального апарату зіставляваних мов;

сформувати у студентів розуміння характеру міжмовних граматичних зв'язків і відношень;

розкрити основні граматичні трансформації при здійсненні перекладу за відсутності граматичних еквівалентів у зіставляваних мовах;

домагатися від студентів вільного оперування граматичними структурами як в писемному, так і в усному мовленні та вживання граматичних форм на рівні автоматизму;

вчити студентів розпізнавати граматичні явища під час читання або сприйняття тексту на слух і вміти пояснювати вживання тієї чи іншої граматичної конструкції та співвідносити її з певною комунікативною функцією.

Оцінювання

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>	90-100	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
<i>Добре</i>		82-89	B	вище середнього рівня з кількома помилками
		74-81	C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
		<i>Задовільно</i>	64-73	D
60-63			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
<i>Незадовільно</i>	<i>Незараховано</i>	35-59	FX	з можливістю повторного складання
		1-34	F	з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) розраховується:

№ модулю	M _{%n} (відсоткове значення модулю освітньої компоненти)
Модуль 1	M _{%1} = 50%
Модуль 2	M _{%2} = 50%
Сума	100

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є екзамен, то здобувачі вищої освіти в яких підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) за семестр становить 60 і більше балів, мають право не складати екзамен. У такому разі підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) = Екзаменаційній оцінці (ЕО) = Підсумковій оцінці (ПО).

$$ПОМ = ЕО = ПО$$

У випадку складання екзамену підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне балів підсумкової оцінки з вивчених модулів (ПОМ) та екзаменаційної оцінки (ЕО).

$$ПО = (ПОМ + ЕО) / 2$$

Політика освітньої компоненти

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності <https://zu.edu.ua/academic-integrity.html> та визначається системою вимог, які викладач ставить до здобувача у вивченні освітньої компоненти (правила поведінки на заняттях, користування засобами електронного зв'язку, тощо), та спрямована на недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, заборона використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань (в тому числі засобів електронного зв'язку), за використання інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач має вказати джерело, використане під час виконання завдання, тощо.

Політика щодо відвідування

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету https://zu.edu.ua/offic/pravyyla_vn_rozporядku.pdf та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом <https://dekanat.zu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=999>, дотримуватися етичних норм поведінки. Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. Забезпечення студентоцентрованого підходу та створення можливостей для навчання здобувачів вищої освіти, які не можуть відвідувати заняття з поважних причин, зокрема реалізується через «Положення про навчання студентів за індивідуальним графіком у Житомирському державному університеті імені Івана Франка». Індивідуальний графік навчання передбачає можливість вибіркового відвідування здобувачем аудиторних занять (лекційних, практичних, лабораторних, семінарських) і самостійного опрацювання матеріалу відповідних навчальних дисциплін.

Політика щодо перескладання

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни. Відповідно до положення «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» (нова редакція) https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf кожне лабораторне, семінарське та

практичне заняття оцінюється. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані здобувачем вищої освіти у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо дедлайнів

Викладач встановлює конкретні терміни виконання завдань. Здобувач вищої освіти, який з поважних причин (внаслідок тимчасової непрацездатності, підтвердженої довідкою закладу охорони здоров'я, або який був звільнений від занять наказом Ректора Університету) пропустив навчальні заняття зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість не більше ніж за місяць з моменту виходу на навчальні заняття (дня припинення поважної причини). Здобувач вищої освіти, який без поважних причин не відвідав навчальні заняття або отримав оцінку нижчу 60 балів, необхідно відпрацювати академічну заборгованість до проведення модульної контрольної роботи.

До підсумкової модульної контрольної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які отримали поточні оцінки на усіх передбачуваних робочою навчальною програмою аудиторних навчальних заняттях. До завершення відповідного модуля здобувачам вищої освіти дозволяється перескладати окремі елементи модуля (завдання) з метою отримання вищих поточних оцінок під час консультацій із навчальної дисципліни, які проводяться впродовж семестру.

Політика щодо апеляцій

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про апеляцію результатів контрольних заходів у Житомирському державному університеті імені Івана Франка» https://zu.edu.ua/offic/pro_apelyacij.pdf.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення запобігання та протидії булінгу» <https://zu.edu.ua/offic/pol-buling.pdf>.

Інструкція щодо підготовки до семінарських занять

Підготовка до семінарських занять є невід'ємною складовою вивчення освітньої компоненти та включає опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань, роботу з першоджерелами, підготовку рефератів та мультимедійних презентацій.

Алгоритм підготовки теоретичних питань

1. Розгляньте всі питання, вказані у плані семінарського заняття.
2. Опрацюйте джерела, зазначені в списку літератури до заняття. Підберіть самостійно джерела, які можуть бути використані під час підготовки.
3. Складіть план відповіді (простий/ складний) на кожне питання.
4. Окремо опрацюйте основні поняття теми заняття, які ви маєте засвоїти.
5. Проаналізуйте, як опрацьований матеріал пов'язаний з іншими питаннями навчальної дисципліни чи суміжних дисциплін.
6. Для кращого засвоєння та запам'ятовування матеріалу зробіть виписки чи складіть короткий конспект, інтелект-карту, інфографіку за прочитаним матеріалом.
7. Підберіть ілюстративний матеріал до відповіді.
8. Визначте проблеми в опрацьованому матеріалі, які ви недостатньо зрозуміли. З цими питаннями Ви можете звернутися на консультації до викладача.
9. Залучіть додатковий матеріал для відповіді.
10. Перевірте, як ви засвоїли опрацьовані питання – самооцінювання.

Робота з першоджерелами

Алгоритм роботи з першоджерелами включає наступні кроки: прочитайте першоджерело; випишіть терміни, що вживаються, дайте їм визначення; складіть план прочитаного; складіть короткий конспект першоджерела; знайдіть ілюстративний матеріал для підтвердження постулатів роботи; перекажіть текст власними словами.

Вивчення основних термінів

Готуючись до семінарських занять та виконуючи самостійні та індивідуальні завдання випишіть терміни, які відносяться до запропонованої

для розгляду теми. Дайте визначення термінів використовуючи текст лекцій, лінгвістичні словники та довідники, монографії, присвячені питанням теоретичної та порівняльної граматики, енциклопедичні та тлумачні словники української та англійської мов. Переконайтесь, що Ви розумієте значення всіх слів, що наводяться у визначенні. Якщо значення певних слів не є зрозумілим, скористайтесь тлумачним словником, щоб убезпечити себе від хибного розуміння лексеми.

Підготовка мультимедійної презентації

Для підготовки мультимедійної презентації скористайтесь наступним алгоритмом: оберіть тему для презентації зі списку або запропонуйте тему самостійно; визначте ключові слова теми; складіть план; визначте кількість слайдів; складіть ключові речення до кожного слайду; підготуйте інформацію для слайдів, пам'ятайте, що слайд не повинен бути переобтяженим текстовою інформацією; доберіть, де можливо ілюстрації (портрети визначних науковців); використовуйте графіки та діаграми для представлення теорій та напрямів; підготуйте виступ та синхронізуйте його зі слайдами; оберіть оптимальний режим показу презентації.

Підготовка реферату

Для підготовки реферату, присвяченого соціолінгвістичним та прагматичним проблемам перекладу, скористайтесь наступним алгоритмом: оберіть тему; визначте ключові слова; укладіть план; доберіть інформацію, що має бути представленою у рефераті; організуйте інформацію у параграфах та абзацах; використайте конектори для зв'язку між абзацами у межах параграфу; напишіть висновки до кожного параграфу окремим абзацем наприкінці параграфу; на основі матеріалу реферату напишіть вступ та загальні висновки; оформіть список літератури в алфавітному порядку, наводячи спочатку джерела українською мовою, після цього латиницею; оформіть посилання в тексті реферату за наступним прикладом [1, с. 27; 3, с. 78]; підготуйте виступ за темою реферату.

Тематика семінарських занять.

Модуль 1. Порівняльна грамати́ка англійської та української мов

Семінар 1. Поняття та історія теоретичної та порівняльної граматики / The notion and history of Theoretical and Comparative Grammar

1. The term *grammar*.
2. The opposition of Practical and Theoretical Grammar.
3. Subject, aim, object, methods and terminology of Theoretical and Comparative Grammar.
4. History of grammatical research (Panini's grammar of Sanskrit. Grammatical research in Old Greece and Ancient Rome. Grammar research in the Middle Ages. The Renaissance period. The first English grammar).
5. The notion of Comparative Grammar.
6. Aims and methods of comparative research.
7. Terminology: universals, typological features, isomorphic and allomorphic features.
8. Survey of comparative research.

Семінар 2. Морфемна структура слова. Граматичне значення та граматична категорія / The basic notions of morphology. The grammatical meaning and the grammatical category

1. The notion of morphology.
2. The notion of inflectional languages.
3. Analytical and synthetic languages.
4. The notion of a morpheme.
5. Types of morphemes.
6. Grammatical meaning, category.
7. Grammatical forms of English and Ukrainian words.

Семінар 3. Лексико-граматичні класи слів. Іменник. /Lexical and grammatical word classes. The noun.

1. Parts of speech in the languages compared.
2. The category of gender: the traditional and modern approaches to the category of gender. Gender in Ukrainian and English.
3. The category of number. Traditional and modern interpretations of number distinctions of the noun. Singularia Tantum and Pluralia Tantum nouns. Collective nouns and nouns of multitude.
4. The category of case: different approaches to its interpretation.

5. The category of article determination. The status of article in the language hierarchy.

Семінар 4. Лексико-граматичні класи слів. Прикметник / Lexical and grammatical word classes. The adjective

1. The adjective as a notional part of speech in English and Ukrainian.
2. The grammatical categories of the adjective in the English language.
3. The grammatical categories of the adjective in the Ukrainian language.
4. Classes of adjectives in the languages compared.
5. The category of comparison of English and Ukrainian adjectives.

Семінар 5. Лексико-граматичні класи слів. Дієслово / Lexical and grammatical word classes. The verb.

1. A general outline of the verb as a part of speech: the categorial semantics, categories, syntactic functions.
2. Classifications of verbs (morphological, lexical-morphological (semantic) and functional).
3. Grammatical categories of English verbs.
4. Grammatical categories of Ukrainian verbs.
5. Non-finite forms of the verb. A general outline of verbals: the categorial semantics, categories, syntactic functions.
6. The infinitive and its properties. The categories of the infinitive.
7. The gerund and its properties. The categories of gerund. The notion of half-gerund.
8. The present participle, the past participle, and their properties.
9. Modal verbs.

Семінар 6. Лексико-граматичні класи слів. Прислівник / Lexical and grammatical word classes. The adverb.

1. The adverb as a notional part of speech in English and Ukrainian.
2. The grammatical categories of adverbs in the English language.
3. The grammatical categories of adverbs in the Ukrainian language.
4. Classes of adverbs in the languages compared.
5. The category of comparison of English and Ukrainian adverbs.

Семінар 7. Словосполучення в англійській та українській мовах. / Word-combinations in English and Ukrainian

1. Syntax as part of grammar: the range of problems to study, its main notions, historical review of syntax theory development.

2. Word-combination as the minimal unit of syntax theory: the definition, its main characteristics, the main criteria for classifying.
3. The main approaches to word-combinations classifying.
4. Classifications of word-combinations in the English and Ukrainian languages.
5. The main types of connection in word-combinations.

Семінар 8. Речення в англійській та українській мовах / The sentence in English and Ukrainian

1. The sentence as the main unit of syntax in the languages compared.
2. The sentence as a communicative unit. Predication as a fundamental distinguishing feature of the sentence. Nominative aspect of the sentence in correlation with its predicative aspect.
3. Predication as syntactic modality. The means of expressing predication.
4. Nominative aspect in the correlation of the sentence and the word, of the sentence and the phrase: nominalization of the sentence.
5. Simple sentence as a monopredicative construction.
6. The notion of the "elementary" sentence. Expanded and unexpanded simple sentences.
7. The problem of sentence completeness: complete and incomplete (elliptical) sentences. The two axes of the sentence; one-axis and two-axis sentences; their correlation with complete and elliptical sentences.

Семінар 9. Складносурядне та складнопідрядне речення / Compound and complex sentences

1. Composite sentence as a polypredicative construction. A clause in a composite sentence; its correlation with a separate sentence.
2. Subordinative polypredication (hypotaxis) and coordinative polypredication (parataxis): complex and compound sentences as the basic types of composite sentences. Syndeton and asyndeton.
3. The complex sentence as a polypredicative construction built on the principle of subordination (hypotaxis). Paradigmatic presentation of the complex sentence: the principal clause and the subordinate clause.
4. The classification of complex sentences on the basis of subordinate clause types.
5. The compound sentence as a polypredicative construction built on the principle of coordination (parataxis). Paradigmatic presentation of the compound sentence; the leading clause and the sequential clause.
6. Syndetic and asyndetic connections in compound sentences.

Семинар 10. Прагматичні типи речень в англійській та українській мовах. / Pragmatic types of sentences in the English and Ukrainian languages.

1. The pragmatic aspect of the sentence in English and Ukrainian.
2. Performative Utterances. Locutionary, Illocutionary, and Perlocutionary Acts.
3. Classifying Illocutionary Acts.
4. Classification of speech acts. Communicative Speech
5. Acts and Intentions.
6. Indirect speech acts.
7. Conversational Implicature

Тематика рефератів та мультимедійних презентацій

1. The history of grammar research in Ancient China.
2. The first generation of comparativists.
3. The Young Grammarians and language research.
4. Grammar research in Ancient Greece.
5. Aristotle and his grammar research.
6. The Alexandrian School of research.
7. Language teaching and Greek philosophy.
8. Comparative research in Modern Ukraine.
9. History of Ukrainian grammar research.
10. History of comparative research in Europe.
11. Chomsky's generative grammar.
12. Grammar and Pragmatics.
13. Grammar research in Ancient Rome.
14. Port Royal Grammar.
15. Latin grammars.
16. History of comparative linguistic investigations in Europe.
17. History of comparative linguistic investigations in the USA.
18. History of comparative linguistic investigations in Ukraine.
19. Present-day comparative linguistic investigations in Ukraine.
20. Comparative investigations of English & Ukrainian.
21. Development of English & Ukrainian vocalic systems from the comparative perspective.
22. Development of English & Ukrainian consonantal systems from the comparative perspective.
23. Development of English & Ukrainian word structure from the comparative perspective.
24. Development of English & Ukrainian syntactic systems from the comparative perspective.

25. Ways of development of nominal grammatical categories in English and Ukrainian from the comparative perspective.
26. Ways of development of verbal grammatical categories in English and Ukrainian from the comparative perspective.
27. Ways of development of one-member sentences in English and Ukrainian from the comparative perspective.
28. Ways of development of compound sentences in English and Ukrainian from the comparative perspective.
29. Ways of development of complex sentences in English and Ukrainian from the comparative perspective.
30. Grounds for speech acts comparison in English and Ukrainian.
31. Grounds for comparing communicative strategies & tactics in English and Ukrainian speech.
32. Grounds for comparing different types of discourse in English and Ukrainian.
33. Non-verbal English & Ukrainian communication from the comparative perspective.
34. Classification of the languages on the typological grounds.

Питання для самоконтролю

- ❖ Comparative Grammar as a branch of Linguistics.
- ❖ Language Grammar Universals.
- ❖ Terminology of Comparative Grammar.
- ❖ Survey of Comparative Investigations in Linguistics. The attempts to single out similarities in languages before the discovery of Sanscrit.
- ❖ History of Comparative research.
- ❖ The notion of allomorphic and isomorphic features.
- ❖ The scholars who contributed to the development of comparative research.
- ❖ Typological research in Ukraine.
- ❖ English and Ukrainian as non-closely related languages.
- ❖ Typology of the Consonantal Systems.
- ❖ The morpheme in the languages compared.
- ❖ Nominal categories in English and Ukrainian.
- ❖ Verbal categories in English and Ukrainian.
- ❖ The noun.
- ❖ The adjective and the adverb.
- ❖ The verb.
- ❖ The verbals.
- ❖ The pronoun, the numeral, the stative.

- ❖ The parts of speech. The notionals and the functionals. The article.
- ❖ Word-group in English and Ukrainian. The type of connection.
- ❖ The word group. Coordinate and subordinate word-groups. Aggrement, adjoinment, government.
- ❖ Classifiaction of the word-groups according to the part of speech the head belongs to.
- ❖ Synthetical and analytical grammatical forms in the languages compared.
- ❖ Typology of the sentence according to the aim of communication.
- ❖ One and two member sentences in English and Ukrainian.
- ❖ Compound and complex sentences in English and Ukrainian.
- ❖ The members of the sentence in the languages compared.

Тести для самоконтролю

Which type of verbs is missing in English and is present in Ukrainian?

- A terminative
- B objective
- C subjective
- D reflexive
- E phrasal

Which type of verbs is missing in Ukrainian and is present in English?

- A subjective
- B reflexive
- C objective
- D terminative
- E phrasal

Which of the following statements is false?

- A Synthetic grammatical forms are absent from English
- B Synthetic grammatical forms are present in English
- C Synthetic grammatical forms are present in Ukrainian
- D Synthetic grammatical forms are present in English and Ukrainian

The comparative/contrastive research appeared in

- A 1st cent.
- B 21st cent.
- C 16th cent.
- D 15th cent.
- E 19th cent.

English and Ukrainian are

- A no variant is correct
- B closely related languages

C non related languages

D completely different

E non-closely related languages

Which part of speech is missing in Ukrainian?

A adjective

B noun

C verb

D article

E adverb

Which statement is not appropriate?

A an auxiliary verb is used to form a question in English and Ukrainian

B an auxiliary verb is used to form a question in English

C English is a vocalic language

D auxiliary verbs are not used in Ukrainian

E infinitive is found in both languages

Which way of expressing the subject of the sentence is found in English and is not found in Ukrainian?

A infinitive

B adverb

C noun

D gerund

E pronoun

Which statement is not appropriate for Ukrainian?

A stress is dynamic

B the category of person is realized synthetically

C the category of tense is realized synthetically and analytically

D the direct object can be used as the subject of passive constructions

E passive forms can be used in the Continuous aspect

Which form is missing in Ukrainian?

A gerund

B infinitive

C verb

D noun

E adjective

Adjectives in both languages have

A degrees of comparison

B case

C person

D gender

E number

The 2nd stage of typological research comprises

A the end of the 19th cent.

B the end of the 20th cent.

C the end of the 18th and the first half of the 19th cent.

D the middle of the 18th cent.

E the beginning of the 20th cent.

Grammatical gender suffixes are found in

A Ukrainian only

B English only

C both languages

D neither language

E in dialects

Personal pronouns are found

A in both languages

B in neither language

C in English only

D in Ukrainian only

E in dialects

Which statement is not appropriate for one of the contrasted languages?

A Negative pronouns have diminutive forms

B Pronouns may be simple, derivative and compound

C The pronoun as a part of speech correlates with nouns, adjectives or numerals

D Demonstrative pronouns agree in number with the head noun

E Demonstrative pronouns are absent from Ukrainian

Which statement is not appropriate for Ukrainian?

A Analytical paradigms can be used to express present tense interrogative forms.

B The imperative mood forms can be used with the reference to the second person.

C Present tense can be expressed synthetically

D There are analytical future forms

E All statements are appropriate

Which statement is not appropriate?

A an auxiliary verb is used to form a question in English and Ukrainian

B an auxiliary verb is used to form a question in English

C English is a vocalic language

D auxiliary verbs are not used in Ukrainian

E an auxiliary verb is used to form a negation in English

Adjectives in English have

A degrees of comparison

- B case
- C person
- D gender
- E number

Which statement is not appropriate?

- A There are three aspects in English
- B There are two aspects in English
- C There are two aspects in Ukrainian
- D The category of aspect is realized synthetically in Ukrainian
- E The category of aspect is realized analytically in English

Which form of the infinitive is not found in Ukrainian?

- A progressive
- B passive
- C perfective
- D active
- E reflexive

Which statement is appropriate for both contrasted languages?

- A Analytical and synthetic forms are found in both languages
- B Past is expressed only in an analytical way
- C Future is expressed only synthetically
- D Synthetic forms prevail in both languages
- E Analytical forms prevail in both languages

Isomorphic features are

- A identical
- B partially different
- C partially similar
- D divergent
- E partially divergent

Allomorphic features are

- A divergent
- B partially different
- C partially similar
- D identical
- E partially identical

Linguistic universals are phenomena found

- A in every language
- B in no language
- C in one language
- D in a small group of languages

E in a limited number of languages

What is not correct about universals?

A They can be unique

B They can be absolute

C They can be restricted

D They can be unrestricted

E They can be found at any language level

Typologically dominant features are those

A registered often

B ever hardly registered

C registered rarely

D never registered

E no variant is correct

Typologically recessive features are those which

A lost their significance

B are significant

C are often met

D are important

E are influential

Adjectives in English have

A degrees of comparison

B case

C person

D gender

E number

In the language structure the lowest level is

A syntactic

B morphological

C phonological

D supersyntactic

Obligatory and optional elements of the grammatical structures are studied by

A Constructional Syntax

B Pragmatics

C Textlinguistics

D Communicative Syntax

The Speech Act Theory was first introduced by

A J.Searle

B P.Grice

C J.Austin

D G.Leech

The following notions are basic for the Functional Sentence Perspective

A the subject and the predicate

B the speaker and the hearer

C the theme and the rheme

D conventional implicatures

Maxims of Conversation were first introduced by

A F.de Saussure

B J.Austin

C P.Grice

D G.Leech

The main communicative unit is

A the text

B the sentence

C the word

D the word- group

The main nominative unit of language is

A the phoneme

B the morpheme

C the word

D the sentence

Systemic relations in language may be

A semantic

B pragmatic

C paradigmatic

D communicative

The individual lexical meaning of function words is

A absent

B relative

C general

D grammatical

The relation between a unit and a person who uses it is studied by

A semantics

B pragmatics

C syntax

D transformational-generative grammar

The similarity or likeness of organization of linguistic units is called

A relevance

B system

C opposition

D isomorphism

The Transformational grammar was first suggested by

a N.Chomsky

B Ch.Fries

C Z.Harris

D P.Grice

As a linguistic term 'deixis' means

A identification by pointing

B coherence

C cohesion

D collocation

The notion of 'speech' is opposed to the notion of

A language

B text

C sentence

D deixis

The smallest syntactic unit is

A the word

B the sentence

C the word group

D the text

Transformational-Generative Grammar deals with

A kernels

B deictic markers

C the rheme

D the theme

The category of number reflects the objective category of

A quantity

B manner of action

C quality

D relations of actions

Hierarchical layering of parts in constituting the whole is defined as

A system

B structure

C language

D speech

The distinction between language and speech was first made by

A Z.Harris

B J.Austin

C F.de Saussure

D H.Sweet

The relation between a unit and an object in the world is studied by

A semantics

B syntactics

C textlinguistics

D pragmatics

The main function of language is

A informative

B expressive

C representative

D communicative

English is an analytical language because it is

A old

B of external grammar

C of internal grammar

D Indo-European

The word as a linguistic unit belongs to the level of

A morphology

B syntax

C grammar

D phonology

The grammatical meaning of thingness is defined as

A general

B lexical

C dependent

D explicit

Grammatical categories are realized through

A word-order

B lexical means

C oppositions

D word-building devices

In modern linguistics the following approach is used for classifying words into parts of speech

A functional

B distributional

C complex

D classical

The notion of 'kernel sentences' is associated with the following syntactic theory

- A Transformational-Generative Grammar
- B Textlinguistics
- C Discourse analysis
- D Pragmatics

The most essential feature of the sentence is

- A primary predication
- B intonation
- C secondary predication
- D distributional formula

Language differs from other semiotic systems because it is

- A informative
- B expressive
- C natural
- D artificial

Paradigmatic relations are based on the principle of

- A similarity
- B indefiniteness
- C definiteness
- D plurality

Function words can perform the following syntactic function

- A adverbial modifier
- B attribute
- C object
- D none

The number category represents the objective category of

- A quantity
- B manner of action
- C time
- D quality

Constructionally significant/insignificant elements are studied by

- A Text Linguistics
- B Constructional Syntax
- C Pragmatics
- D Discourse Analysis

The smallest distinctive unit of the language is

- A the phoneme
- B the word
- C the morpheme

D the sentence

The Politeness Principle was introduced by

A G.Leech

B P.Grice

C J.Austin

D J.Searle

The following notion is essential for pragmatics

A felicity conditions

B grammatical category

C transformation

D opposition

All notional parts of speech can be characterized by _____ criteria

A four

B two

C five

D three

The grammatical category of number is the linguistic representation of the objective category of

A quantity

B manner of actions

C quality

D time

The lexical meaning of the article is

A thingness

B indefiniteness

C definiteness

D absent

The antithesis of language and speech was first introduced by

A H.Sweet

B Ch.Fries

C F.de Saussure

D N.Chomsky

The dependent syntactic unit is

A the text

B the word- group

C the sentence

D the word

The notion of coherence is connected with

A Text Linguistics

- B Speech Act Theory
- C Transformational Grammar
- D Pragmatics

Paradigmatic relations presented by the paradigm "teach", "teacher", "teaching" are

- A semantic
- B formal
- C word-building
- D functional

The realization of the number category is influenced by

- A terminativeness/non- terminativeness
- B countableness/uncountableness
- C animateness/inanimateness
- D transitivity/intransitivity

The main communicative unit of language is

- A the phoneme
- B the morpheme
- C the word
- D the sentence

The following notions are basic for the Speech Act Theory

- A two- member and one- member sentences
- B declarative and interrogative sentences
- C constatives and performatives
- D the theme and the rheme

The smallest naming unit of language is

- A the phoneme
- B the morpheme
- C the word
- D the sentence

The general implicit grammatical meaning of the noun is

- A thingness
- B qualitiveness
- C verbiality
- D relativeness

Paradigmatic relations presented by the paradigm "to tell", "to say", "to inform" are

- A syntactic
- B syntagmatic
- C semantic

D subordinate

Cohesion of the text is studied by

A Communicative Syntax

B Pragmatics

C Constructive Syntax

D Textlinguistics

The opposition "boys" :: "boys'" is the realization of the category of

A number

B person

C case

D degree

Paradigmatic relations presented by the paradigm "good", "better", "the best" are

A semantic

B word- building

C functional

D formal

The smallest predicative unit of language is

A the clause

B the predicative word- group

C the text

D the sentence

The notion of "level" is relevant when language is studied as

A a system

B a structure

C a means of communication

D the immediate actuality of thought

Direct and indirect speech acts are studied by

A Constructive Syntax

B Pragmatics

C Text Linguistics

D Communicative Syntax

The following notions are basic for the analysis of the discourse

A cohesion

B the theme and the rheme

C conventional implicatures

D the subject and the predicate

We speak of paradigmatic and syntagmatic relations, analyzing language as

A a structure

B as a means of communication

C a system

D as the immediate actuality of thought

The set of grammatical forms of one and the same unit is called

A the paradigm

B the kernel

C the opposition

D the word- group

Deixis is studied by

A Text Linguistics

B Constructive syntax

C Transformational Syntax

D Psycholinguistics

Paradigmatic relations presented by the paradigm "a", "the", "this", "some" are

A semantic

B functional

C formal

D determinative

The level the word belongs to is

A phonological

B morphological

C syntactic

D supersyntactic

The grammatical category is realized through the

A opposition

2) paradigm

3) syntagm

D coherence

The grammatical category which is not realized in the class of inanimate nouns is

A number

B case

C gender

D person

The terms "illocution", "locution" and "perlocution" are used in

A Text Linguistics

B Constructive Syntax

C Pragmatics

D Transformational Syntax

Рекомендована література

Алексеева І. О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови / І. О. Алексеева. – Вінниця : Нова Книга, 2007. – 328 с.

Борисенко Н.Д. Порівняльна типологія англійської та української мов: Навчально-методичний посібник (англійською мовою). – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2013.

Гладуш Н.Ф. Теоретична граMATика сучасної англійської мови в таблицях: Навч.посібник. – Київ: ТОВ «ВТС Принт», 2012. – 188 с.

Євтушенко Н. І. Порівняльна граMATика англійської та української мов: другорядні члени речення : навч. посібник : в 2 ч. Ч. 2 / Н. І. Євтушенко. – Маріуполь : ПДТУ, 2020. – 235 с.

Жаботюк О.А., Жаботюк І.А. Проблеми морфології та синтаксису : Посібник з теоретичної граматики сучасної англійської мови. – Одеса : Освіта України, 2014. – 106 с.

Левицький А.Е. Порівняльна граMATика англійської та української мов : Підручник (англійською мовою). К. : Київський університет, 2008.

Порівняльна типологія англійської, німецької, російської та української мов: Навчальний посібник / за ред. Левицького А.Е. – К.: Освіта України, 2009.

Корунець. І. Порівняльна типологія англійської та української мов (англійською мовою). – Вінниця: Нова книга, 2003.

Федоренко О.І., Сухорольська С.М. ГраMATика англійської мови. Теоретичний курс: Навч посібник. - Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 360 с.

Додаткова:

Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граMATика української та англійської мов / Ю. О. Жлуктенко. - К. : Радянська школа, 1960. – 160 с.

Раєвська Н.М. Теоретична граMATика сучасної англійської мови [Підручник для студ. фак. романо-германської філології ун-тів і пед. ін-тів іноземни мов]. – К: Вища школа, 1976. – 304 с.

Інтернет ресурси:

Електронна бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/>

Електронний каталог Житомирського державного університету імені Івана Франка. Режим доступу: <http://irbis.zu.edu.ua/>